

Verslag

Commissie Mobiliteit & Bereikbaarheid

Datum commissievergadering	:	2 december 2019
Commissievoorzitter	:	M.C.A. Klein
Commissiegriffier	:	mw. S. Neeskens
Telefoonnummer/E-Mail	:	06-257 62 257 / neeskenss@noord-holland.nl

Aanwezig:

Commissievoorzitter: : M.C.A. Klein

Commissiegriffier: : mw. S. Neeskens

5 Leden van de commissie: CDA : mw. C. Kuiper-Kuijpers,
D66 : E. Kanik en M. Steeman
FvD : D. van den Berg, H.K. Kerklingh
GroenLinks : J. Gringhuis, mw. N.M. van der Waart
10 PvdA : mw. Doevendans, A. Muurlink
PvdD : J.P. Hollebeek, H.H. Mosmuller
PVV : M. Deen
SP : W. Hoogervorst
VVD : mw. G. van Geffen, K.J. Terwal
50PLUS/PvdO : P.R. Beving

15 Gedeputeerden: mw. Z. Pels (GL) en A. Tekin (PvdA)

Notulist mw. I.L. Vos (Money Penny BV)

20 **Afwezig:** mw. R. Alberts (SP), J. Dessing (FvD), G.E.E. Everduim (DENK) en
mw. I. Vos (DENK)

Agenda

1. Opening en mededelingen
2. Inloophalfuur
3. Vaststelling agenda, verslag M&B, strategische agenda, moties en toezeggingenlijst en C-agenda
- 25 4. B-agenda Circulaire Economie
- 4a. C-stuk naar B-agenda (PDENH) op verzoek van Forum voor Democratie
5. Rondvraag gedeputeerde Pels (Portefeuille Circulaire Economie, NZKG & Zeehavens)
6. B-agenda Mobiliteit
- 30 6a. C-stuk naar B-agenda Brief van ASV inzake Centrale bediening bruggen
- 6b. Wijzigingen in project Verbinding A8-A9
7. Rondvraag gedeputeerde Tekin (Portefeuille Mobiliteit, Luchtvaart & Schiphol)
8. C-agenda Mobiliteit
- 8a. Brief Tweede brug Dubbeldorp

- 35 8b. Brief van ASV inzake Centrale Bediening Bruggen
8c. Brief GS eindbeeld Regionaal OV Toekomstbeeld 2040
8d. Brief Bedrijfsleven maakt zich zorgen om bereikbaarheid
8e. Brief OV Ombudsman 3^e kwartaalrapportage en persbericht
8f. Brief GS aan PS inzake bestuursovereenkomst MIRT-verkenning Corridor Amsterdam–Hoorn
40 8g. Brief GS aan PS Vaststellingsovereenkomst Project N522 Vervanging brug Ouderkerk a/d Amstel
8h. Brief GS aan PS inzake Regionaal OV Toekomstbeeld 2040 voor heel Noord-Holland en Flevoland
9. C-agenda Financiën
45 9a. Voordracht laatste begrotingswijziging 2019
10. C-agenda Algemeen
10a. Auditopvolging: Brief GS aan PS inzake auditopvolging peildatum 1 september 2019

1. Opening en mededelingen

De **voorzitter** opent de commissievergadering en verwelkomt alle aanwezigen.

50

Mededelingen:

- Een bericht van verhindering is ontvangen van de heer Dessing (FvD), de heer Everduim (DENK), mevrouw Vos (DENK), mevrouw Alberts (SP). Mevrouw Van der Waart (GL) en de heer Steeman (D66) zijn iets verlaat.
- 55 • Er zijn 5 aanmeldingen voor de rondvraag aan gedeputeerde Tekin. Er zijn geen aanmeldingen binnengekomen voor een rondvraag aan gedeputeerde Pels. Het is gebruikelijk en wenselijk dat rondvragen worden ingediend voor 12:00 uur op de woensdag voorafgaand aan de vergadering. Op die manier is er voor de gedeputeerde(n) gelegenheid de beantwoording voor te bereiden. Dat geldt ook voor het indienen van technische vragen.
- 60 • Voor agendapunt 6b. zijn ‘Wijzigingen in project verbinding A8–A9 hebben zich 3 sprekers aangemeld.

Mededelingen vanuit het college van Gedeputeerde Staten:

- Gedeputeerde **Pels** verwijst naar de C-agenda. Het college zond Provinciale Staten een brief over de Gateway review Den Helder. Uit de review kwam een aantal aanbevelingen naar voren. Het college reageerde erop. De gedeputeerde zegt toe dat, als meer inzichtelijk is wat allemaal gedaan kan worden en aan welke knoppen kan worden gedraaid, deze commissie breder zal worden geïnformeerd over wat daar speelt. Het is wel zo prettig dat samen op te pakken met gemeente Den Helder.

70

2. Inloophalfuur

Voor het inloophalfuur zijn geen aanmeldingen.

3. Vaststelling agenda, verslag van 28 oktober 2019, lange termijn agenda, moties- en toezeggingenlijsten en C-agenda

75

- De agenda wordt vastgesteld
- Het verslag van 28 oktober 2019 wordt vastgesteld, met inachtneming van twee opmerkingen die per e-mail aan de griffie zijn toegezonden.
- De moties en toezeggingenlijst wordt vastgesteld.

- 80 • Strategische agenda: mevrouw **Kuiper** (CDA) vindt dat er geen sprake is van een strategische agenda, omdat er geen planning is opgenomen. Deze strategische agenda laat slechts zien wat er in het afgelopen jaar gebeurde. Gedeputeerde Tekin wordt verzocht deze strategische agenda daadwerkelijk in te vullen. Mevrouw Kuiper wil daarbij de nieuwe Bennebroekerweg noemen. Inmiddels staat de nodige druk op de bereikbaarheid Haarlemmermeer/
85 Bollenstreek. Wanneer komt dat in de planning?
De heer **Terwal** (VVD) onderschrijft het punt van mevrouw Kuiper en met name voor wat betreft de nieuwe Bennebroekerweg. De VVD stelde daar al vragen over. Het is goed om de Strategische agenda te actualiseren.
De **voorzitter** constateert dat de commissie de gedeputeerde verzoekt om verdere invulling te
90 geven aan de Strategische agenda.
- C-agenda: geen opmerkingen.

4. B-agenda Circulaire Economie

4a. C-stuk naar B-agenda (PDENH) op verzoek van Forum voor Democratie

- 95 De heer **Van den Berg** (FvD) bedankt voor de beantwoording van vragen door gedeputeerde Pels. Het beeld is ontstaan dat het voor Provinciale Staten lastig wordt om op deze manier een gedegen controle uit te voeren op het gevoerde beleid. Forum voor Democratie maakt zich daarover zorgen. Er is te weinig waarborg dat bedragen op een goede manier worden beheerd. Het gaat om gemeenschapsgeld dat bijeen is gebracht door de inwoners van Noord-Holland. Op deze manier
100 wordt geen gedegen fondsmanagement gevoerd. In eerdere vragen werd gesproken over de subsidie 'Demonstratie Energie- en Klimaatinnovatie'. Welke factoren speelden een rol bij het faillissement? Welke inspanningen zijn verricht om het faillissement van Tocardo te voorkomen? Waren er wellicht nog andere manieren waarop het geld veilig gesteld had kunnen worden?
Uit deze kwestie moeten lessen worden getrokken. Het entreetraject van een investering moet
105 veranderen. Er schijnen diverse gesprekken te zijn gevoerd door de heer Blokhuis en de directeur van Tocardo, nog voordat het faillissement werd uitgesproken. De heer Van den Berg adviseert om in het vervolg de standaardprocedure te volgen. In het fonds wordt 85 miljoen euro beheerd en dat is een substantieel bedrag. De emotie moet eruit en de rationaliteit erin.
- 110 Mevrouw **Van Geffen** (VVD) bedankt voor de nadere informatie vanuit de portefeuillehouder. Toch resteert een onbevredigend gevoel omdat niet alle vragen te beantwoorden zijn vanwege de governance. Kreeg CEO en oprichter van Tocardo Tidal Power BV bij zijn vertrek, vlak voor het faillissement, een afkoopsom, een vergoeding voor aandelen of andere vergoeding? In een democratie zijn besluiten en uitgaven transparant, tenzij er zwaarwegende redenen voor zijn in het
115 kader van Wet Openbaarheid Bestuur. Waar is de provinciale subsidie naar toe gegaan? Hoe kunnen Provinciale Staten controleren waar het geld is, binnen de huidige constructie van PDENH? Op basis van welke gegevens nemen GS een besluit om een investeringsaanvraag goed te keuren? Kunnen Provinciale Staten researchmateriaal ontvangen? Zo niet, op basis waarvan nemen Gedeputeerde Staten dan een besluit?
- 120 De provincie voert een integriteits- en beleidstoets en beleidstoets uit aan het eind van het traject. Waarom is dat onderdeel niet gedelegeerd aan PDENH? Is het resultaat van deze toetsen door Provinciale Staten op te vragen? Welke rapportagestructuur is overeengekomen tussen PDENH, Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten?
Dan een vraag over de 'kerstboom aan Bv's': er is sprake van verwevenheid tussen een groot aantal
125 bedrijven rond het failliete Tocardo en ook van steeds wisselende bestuurders. Hoe weten Provinciale

Staten wat er in de andere Bv's gebeurt en of daar geld van de provincie in zit? Waar is het geld van de provincie gebleven? Er zijn ook buitenlandse bedrijven betrokken. Is het mogelijk dat de provinciegelden direct of indirect naar het buitenland gaan? Waar zit op dit moment het intellectuele kapitaal in de patenten? Wie was op het moment van verstrekken van de subsidie de eigenaar, in de zin van aandeelhouder, van Tocardo BV en wie was de eigenaar van het bedrijf, in de zin van Ultimate Beneficial Owner?

De heer **Deen** (PVV) meldt dat de PVV-fractie het verzoek van FvD steunt om dit onderwerp van de C- naar de B-agenda te halen. Het is goed dat hieraan aandacht wordt besteed. De PVV deed dat ook al in het recente verleden bij het faillissement van Energyra en de gevaarlijke investering in SolaRoad. Nu komt daar het faillissement van Tocardo bij. Dit kost de gemeenschap 6 miljoen euro. Ondernemen met andermans geld is tricky business. De provincie moet daar ver vandaan blijven. Tocardo maakte er potje van en 'jongleerde' met Noord-Hollands belastinggeld. In een ons-kent-ons wereldje wordt gretig met miljoenensubsidies geschoven. De PVV is benieuwd naar de antwoorden op de vragen van VVD en FvD.

De heer **Gringhuis** (GL) wil nader ingaan op de risico's van innovatie. Hij verwijst naar het recente verleden waarin een dorp met nog een ADSL-aansluiting overging op Wifi. De leverancier van Wifi ging failliet. Gelukkig is de Wifi-innovatie doorgezet, waardoor nu 18 jaar later iedereen gebruikmaakt van een Wifi-netwerken. Innovatie is risicovol. Nieuwe technieken zitten vol kinderziekten. Rendement kan lang op zich laten wachten, daardoor ligt een faillissement op de loer. De hoge risico's van innovatie zorgen ervoor dat banken en private investeerders minder snel willen investeren. Daarom is het belangrijk en goed om als overheid in innovatieve projecten te investeren. GroenLinks is zich bewust van de risico's, maar ook om de ruimte te nemen.

Bij interruptie vraagt de heer **Van den Berg** (FvD) of de heer Gringhuis met hem van mening is dat er een duidelijk verschil kan worden gemaakt tussen Wifi, als nationaal belang en getijde-energie, terwijl Nederland betrouwbare energievoorzieningen heeft.

De heer **Gringhuis** (GL) kan nu niet zeggen of over 10 jaar gebruik wordt gemaakt van getijde-energie. Aan het begin van de 21^e eeuw wist men ook nog niet of Wifi een techniek was, die enorm zou kunnen helpen in ons dagelijks leven. Dat is nu het risico van innovatie.

Bij interruptie vraagt de heer **Deen** (PVV) of GL ook risico's wil nemen voor andere branches en sectoren, of geldt het alleen voor dit duurzame PDENH-fonds?

De heer **Gringhuis** (GL) is op zijn beurt benieuwd welke sectoren de heer Deen bedoelt.

Bij interruptie vraagt de heer **Deen** (PVV) of GL bereid is om risico's te nemen in andere sectoren dan in het PDENH fonds.

De heer **Gringhuis** (GL) vindt het een moeilijke vraag om te beantwoorden. Hij wil eerst een case zien.

Gezien de opgave, als gevolg van de klimaatverandering, is innovatie nodig. Met PDENH draagt Noord-Holland haar steentje bij. GL vindt het dan ook niet zinvol om er één faillissement uit te lichten. Het is vervelend dat een partij failliet gaat, maar het hoort bij het risico dat bij dit fonds hoort. GL heeft geen aanwijzingen dat het fonds slecht functioneert of dat het te makkelijk geld

uitleent. Het is goed om het effect van het fonds te evalueren. Dan kunnen nut en noodzaak worden beoordeeld.

175

De heer **Hoogervorst** (SP) merkt op dat Provinciale Staten onlangs met elkaar hebben geconstateerd dat in 2012 een besluit is genomen door Provinciale Staten. Toen is geaccepteerd dat het fonds risico's met zich meedraagt. Het gaat niet om de aard of sector waarin geïnvesteerd is. Het gaat om het in kaart brengen van de risico's, die provincie loopt als ze via het fonds investeert in bedrijven die aan innovatie doen.

180

Hebben Gedeputeerde Staten die risico's in kaart, of laten ze het over aan PDENH? Op zijn vraag of het mogelijk is om de resultaten van investeringen vanuit het fonds in bedrijven met elkaar te bespreken, kreeg de heer Hoogervorst als antwoord dat het bedrijfsgevoelige informatie betreft, die niet mag worden gedeeld. Is die bedrijfsgevoelige informatie voor Gedeputeerde Staten wel voldoende zichtbaar om goed risicomanagement te kunnen voeren?

185

De heer **Mosmuller** (PvdD) vindt het goed om kritisch te zijn op de investeringen van PDENH. In diverse informatie leest de heer Mosmuller dat het een bedrijf betrof met een goed idee en veel potentie. Het bedrijf kreeg te maken met tegenslagen, waaronder het uitblijven van vergunningen en subsidies. Tocardo Oosterschelde is wel succesvol. Er staat een testgetijdencentrale in Zeeland, die stroom levert aan 100.000 huishoudens.

190

Bij interruptie vraagt de heer **Van den Berg** (FvD) waarom getijdenenergie een betere aanvulling zou zijn op zon- en windenergie.

195

De heer **Mosmuller** (PvdD) legt uit dat de zon soms schijnt en de wind soms waait. De getijden gaan altijd door.

De heer **Van den Berg** (FvD) zegt dat dit gelijk is de in efficiency en onwerkbaarheid van zon- en windenergie. Getijdenenergie heeft een nog hogere kostprijs dan zon- en windenergie.

200

De heer **Mosmuller** (PvdD) licht toe dat er in het geval van Tocardo problemen waren met subsidies die vanuit de overheid gegeven werden. Tocardo had tegenslag bij de verlening van vergunningen. Windenergie was enige tijd geleden ook duurder dan het vandaag de dag is. Momenteel kan het zich meten met de kosten van fossiele energie. Getijdenenergie heeft veel potentie. Het is bij uitstek een door de overheid te maken investering.

205

Mevrouw **Doevendans** (PvdA) vertelt dat onlangs is gesproken over de scopewijziging. Daarin staat de risicobeheersing beschreven. Provinciale Staten stelden kaders vast. Na een aanvraag wordt vanuit het fondsmanagement intensief contact onderhouden met de ondernemers. Bij het bedrijf wordt een uitgebreid boekenonderzoek gedaan. Het financieringsvoorstel wordt beoordeeld door een onafhankelijk investeringscomité. Waar is het binnen deze casus fout gegaan? Moet het risicomanagement worden aangescherpt?

210

Bij interruptie vraagt de heer **Hoogervorst** (SP) of mevrouw Doevendans het met hem eens is dat ook bij voorbaat gekeken zou moeten worden naar hoe bij een faillissement het geld kan worden teruggevorderd.

215

220 Mevrouw **Doevendans** (PvdA) denkt dat het een onderdeel van het risico is. Ze wacht de reactie van het college graag af.

225 De heer **Kanik** (D66) zegt dat zijn fractie niet de behoefte heeft om bij elk faillissement opnieuw een discussie te voeren. Uit het bewuste FD-artikel blijkt niet dat hier een andere procedure is gevoerd, dan welke eerder werd vastgesteld. D66 meent dat de juiste procedure is gevoerd. Het fonds is gericht op innoveren. Innoveren kost geld. Getijdenenergie is nu nog duur, maar als de overheid niet bereid is het de steunen dan zal het ook nooit goedkoper worden.

230 Bij interruptie vraagt de heer **Hoogervorst** (SP) of D66 met hem van mening is dat je toch reflecteert hoe het kwijtraken van 2,5 miljoen euro kon gebeuren.

235 De heer **Kanik** (D66) antwoordt dat D66 het vertrouwen erin heeft dat het college deze investering goed heeft beoordeeld. Als het fonds niet werkt, dan zal het college bepaalde procedures aanscherpen, of naar Provinciale Staten terugkomen. Dit proces is gedelegeerd aan Gedeputeerde Staten. Provinciale Staten gaven kaders mee.

240 Bij interruptie vraagt mevrouw **Van Geffen** (VVD) of D66 vooral wil controleren op procedures en minder op besluiten en uitgaven.

245 De heer **Kanik** (D66) stelt dat het op deze manier ook werkt met verbonden partijen. Er is sprake van uitbesteding, met een zekere controlefunctie. Het is niet de bedoeling om de gang van zaken tot in detail door te lichten.

250 Bij interruptie zou mevrouw **Van Geffen** (VVD) 2,65 miljoen euro geen financieel detail willen noemen. Ze stelde niet het voorstel maar de governance ter discussie. Dit is geen democratische werkwijze. Dat wil niet dat spreekster niet achter innovatie sta.

255 De **voorzitter** constateert dat zorgen zijn geuit maar ook dat waardering is uitgesproken voor het instrument. Veel vragen gaan over de rol van Gedeputeerde Staten en de betrokkenheid van Provinciale Staten bij het fonds.

260 Gedeputeerde **Pels** licht toe dat de provincie voor een grote opgave staat. Bij innovatie hoort een risico. Vooraf is niet bekend of het goed zal gaan. Dat is het verschil en ook meerwaarde dat dit fonds brengt. Als er een laag risico is, dan lost de markt het wel op. Dat is een gebied waar de provincie zich niet begeeft. Zij begeeft zich in nieuwe innovaties, waarvoor de risico's te groot zijn om deze alleen door de markt te laten dragen.

265 Bij de vraag hoe controle kan worden uitgevoerd over dit beleid gaat het juist over de procedures. Dit is het enige fonds van dit soort, waar sprake is van een extra ronde waarbij het in Gedeputeerde Staten wordt gebracht. De gedeputeerde snapt dat het voor Provinciale Staten niet altijd helder is wat onder een beslissing ten grondslag ligt. Dit komt omdat het bedrijfsgevoelige informatie betreft. Voor Gedeputeerde Staten ligt dat alles. Zij zien alles, zoals het advies van het investeringscomité, de opbouw daarin, de verwachtingen van het bedrijf. Die informatie wordt verder niet vrijgegeven. De bedrijven zouden daardoor worden benadeeld. Het fonds zou dan ook niet in staat zijn, om te werken zoals het nu werkt. Gedeputeerde Staten zorgen ervoor dat alle informatie in beeld is als geïnvesteerd gaat worden, zodat er geen sprake kan zijn van een tunnelvisie. Binnen PDENH zijn daarvoor deskundigen actie. In het investeringscomité zitten mensen met veel ervaring. Ze zijn

kritisch. Zij bevragen de fondsmanager op de acties die hij van een partij verwacht. Veel aanvragen halen het niet. Het is een strenge beoordeling. SolaRoad wordt niet gefinancierd vanuit PDENH. Er wordt geen subsidie verleend. Het zijn leningen op deelnemingen. Er wordt een beeld geschetst alsof het er niet professioneel aan toe gaat, terwijl er zeer deskundige personen aanvragen beoordelen.

270 Randon integriteit is een extra check vanuit Gedeputeerde Staten zelf. Zij willen zeker weten dat het daarin wel goed zit met deze bedrijven.

Elk kwartaal rapporteert PDENH aan het college over elke aparte deelneming. Een WOB verzoek kan hier niet. PDENH is een entiteit op zichzelf. Het is geen provinciaal beleidskader, dat kan worden opgevraagd via een WOB-verzoek.

275 Op dit moment handelt de curator het faillissement af. Als blijkt dat er nog middelen uit het bedrijf te halen zijn, waarop het fonds aanspraak kan maken dan zal dat ook zeker gebeuren.

De provincie heeft in de topholding geïnvesteerd. De rest doet er niet toe voor de provincie. Daar zit ook geen geld van de provincie. Als de topholding failliet gaat dan volgt de rest ook.

280 De risico's bespreekt het college halfjaarlijks met de accountant. De vraag over het boekenonderzoek is de gedeputeerde niet helemaal duidelijk.

Tweede termijn:

285 Mevrouw **Doevendans** (PvdA) las dat een uitgebreid boekenonderzoek wordt gedaan. Waar is het dan binnen deze casus misgegaan. Moet het boekenonderzoek worden uitgebreid? Hoe kan het risico van een faillissement worden voorkomen?

290 Mevrouw **Van Geffen** (VVD) stelde in eerste termijn de vraag of de oprichter geld heeft meegenomen bij zijn vertrek net voordat het faillissement werd uitgesproken. Kunnen Provinciale Staten de resultaten van de integriteitstoets toegezonden krijgen? Is er geld naar het buitenland gegaan? Waar zitten nu het intellectuele kapitaal en de patenten? Wie was de eigenaar op het moment van de verstrekking?

295 Mevrouw Van Geffen is het eens met de PvdA dat het goed is om te leren van dingen die fout gaan. Op deze manier komt dat leren niet tot stand. Hier is sprake van een governance-probleem. De VVD staat achter de doelstelling van het fonds. Het is belangrijk om met innovaties aan de slag te gaan, maar het moet inhoudelijk en financieel controleerbaar zijn.

300 De heer **Van den Berg** (FvD) onderschrijft de constatering van de VVD dat de investeringen controleerbaar moeten zijn. Forum voor Democratie staat niet achter het fonds, maar als het er dan is, laat het dan wel controleerbaar zijn. Provinciale Staten moeten een controlemiddel in handen hebben. Twee vragen in eerste termijn zijn niet beantwoord. Welke factoren speelden mee, naast het uitblijven van subsidies, bij het faillissement? Welke inspanning zijn gedaan om het faillissement van Tocado te voorkomen?

305 Gedeputeerde **Pels** zegt over de nog openstaande vragen van de VVD en FvD dat deze raken aan bedrijfsgevoelige informatie. Die informatie gaat het college niet delen. Op deze vragen komt geen antwoord. Het boekenonderzoek wordt door PDENH gedaan. Natuurlijk wordt er geëvalueerd, door PDENH zelf, maar ook door het college van Gedeputeerde Staten, om te weten van bepaalde situaties kan worden geleerd. Leren leidt niet tot het uitsluiten van nieuwe risico's. Bij innovatie hoort dat een
310 deel mislukt. Een ander deel wordt een groot succes.

De heer **Van den Berg** (FvD) leest dat ondanks alle inspanningen door bij Tocardo betrokken partijen het faillissement niet te voorkomen was. Vallen de inspanningen van Gedeputeerde Staten dan ook onder bedrijfsgevoelige informatie? Wat heeft het college gedaan om het faillissement af te wenden?

315

Mevrouw **Pels** legt uit dat Gedeputeerde Staten dergelijke inspanningen niet verrichten, juist om de posities gescheiden te houden. Het college bemoeit zich niet met de bedrijfsvoering van een van de deelnemingen. Het college verhoudt zich tot PDENH en PDENH verhoudt zich tot de verschillende deelnemingen.

320

Over Governance merkt de gedeputeerde op dat het college van andere verbonden partijen, zoals een recreatieschappen en Alliander ook niet al het onderliggende weet. Provinciale Staten controleren Gedeputeerde Staten op het kader. Dat kader was: Gedeputeerde Staten zetten een fonds op met een bepaald risicoprofiel en dat inzet op bepaalde innovaties. Daarover moet het college rapporteren. Eerder is aan de SP toegezegd dat meer informatie zal worden gegeven, zodra dat kan, zoals bij een succesvolle uittreding, of als PDENH zelf communiceert over een investering.

325

Bij interruptie merkt mevrouw **Van Geffen** (VVD) op dat de gedeputeerde een warm pleidooi houdt voor innovaties en dat daaraan risico's zijn verbonden. Tegelijkertijd zijn er heel veel bedrijfsgeheimen en mogen Provinciale Staten zich alleen met kaders bezighouden. Dat is geen democratische controle. Als het fout gaat, moet inzicht worden gegeven. Uit wat mevrouw Van Geffen naar boven haalde, blijkt dat er reden voor zorg is. Met die zorg kunnen Provinciale Staten niets doen, buiten het controleren van de kaders.

330

Gedeputeerde **Pels** licht toe dat Provinciale Staten het op deze wijze heeft ingesteld juist om te voorkomen dat de politiek zich met elk onderdeel van ieder bedrijf gaat bezighouden. Als alle informatie van deze bedrijven naar buiten zou worden gebracht dan hebben ze geen interesse meer in het fonds. Elke investeringsvraag wordt voorgelegd aan Gedeputeerde Staten. In andere provincies wordt deze extra check niet gedaan. Er wordt hiermee al een uitzondering gemaakt op wat standaard is.

335

340

De **voorzitter** constateert dat de meeste argumenten zijn gewisseld. Er blijft een verschil van inzicht over hoe het fonds is ingericht.

5. Rondvraag gedeputeerde Pels (Portefeuille Circulaire Economie, NZKG & Zeehavens)

345

Van de rondvraag aan gedeputeerde Pels wordt geen gebruik gemaakt.

6. B-agenda Mobiliteit

6a. C-stuk naar B-agenda: Brief van de ASV inzake Centrale Bediening Bruggen

Op verzoek van de heer Dessing van Forum voor Democratie is dit C-agendastuk op de B-agenda geplaatst. De heer Dessing is niet aanwezig. Hij laat zich vervangen door de heer Kerklingh.

350

De heer **Kerklingh** (FvD) legt namens de Algemene Schippersvereniging (ASV) de volgende problematiek aan het college van Gedeputeerde Staten voor.

De problematiek van de bediening van bruggen op afstand in de provincie Noord-Holland. Na 2

355

ongevallen bij de bediening van twee bruggen in Zaandam heeft de Onderzoeksraad voor Veiligheid aanbevelingen gedaan. Binnenvaartschippers ondervinden nog steeds onnodige vertragingen en ongewenste situaties, waaruit voor hen duidelijk wordt dat de bediening van bruggen op afstand nog steeds niet goed verloopt. Voor het wegvervoer ontstaat hierdoor ook de nodige vertraging.

- 360 In het kader van de veiligheid en de doorstroming van het verkeer op het water en op de weg heeft FvD de volgende vragen. Kan de gedeputeerde aangeven wat er tot op heden is gedaan om de veiligheid rondom de bediening van de brug te vergroten? Wat moet er volgens de gedeputeerde nog gebeuren om de veiligheid rondom de brugbediening verder te vergroten? Wil de gedeputeerde het gesprek aangaan met de ASV om te komen tot oplossingen voor deze en andere problemen?
- 365 De evaluatie van de methodiek van het bedienen van bruggen op afstand door de minister. Een van de aanbeveling van de Onderzoeksraad voor Veiligheid was gericht aan de minister, waarin haar werd opgedragen om werk te maken van de evaluatie. Dit onderwerp staat geagendeerd bij de commissie Mobiliteit in de Tweede Kamer, ter voorbereiding van het algemeen overleg Maritiem. Kan de gedeputeerde toezeggen dat zij met de minister actief het gesprek aan wil gaan om de
- 370 situatie van de brugbediening in Noord-Nederland aan te kaarten en bij de minister aan te dringen op een evaluatie van brugbediening op afstand? Is de gedeputeerde van mening dat bediening van bruggen op afstand zou moeten worden herzien, gelet op de huidige problematiek?
- De problematiek van voldoende goed ingerichte ligplaatsen voor binnenvaartschepen voor korte en
- 375 langere tijd in de provincie Noord-Holland. Bij de beantwoording van eerdere vragen van de SP over het beleid aangaande binnenvaart in Noord-Holland heeft de gedeputeerde aangegeven dat het college de binnenvaart een prominente plek wil geven in het Mobiliteitsbeleid van de provincie. Hierbij is het echter noodzakelijk dat er goede voorzieningen en voldoende goed ingerichte ligplaatsen voor binnenvaartschepen aanwezig zijn. Volgens de ASV is er een tekort aan ligplaatsen,
- 380 met name voor de wat kleinere binnenvaartschepen en met name aan ligplaatsen voor wat langere tijd. Hierbij wordt met name de gemeente Zaanstad genoemd. Kan de gedeputeerde aangeven of het college bereid is om te onderzoeken of het aantal ligplaatsen kan worden vergroot. Is de gedeputeerde bereid om met de betreffende gemeenten het gesprek aan te gaan om deze problematiek gezamenlijk aan te pakken?
- 385 De heer **Hoogervorst** (SP) vertelt dat de SP nooit een voorstander was van de invoering van centrale brugbediening. Gedeputeerde Staten probeerden de zorg van de fractie weg te nemen, maar dat is niet gelukt. De provincie ruilde haar provinciale brugbedieners in voor inhuur. De korte geschiedenis van dit in de markt zetten van provinciale taken laat een opeenvolging van problemen zien. De SP
- 390 raadt het college aan om de komende tijd een gedegen onderzoek in te stellen naar de effecten van dat besluit en niet te wachten tot er twee jaren verstreken zijn. Ook de opmerkingen genoemd in de brief van de ASV zouden daarbij moeten worden meegenomen. Het is belangrijk om in te zetten op het bevorderen van de binnenvaart. Het is een manier om de verkeersdruk op de weg te verlagen. Het is zinvol en wenselijk om te investeren in goederenvervoer over water. De voorwaarden moeten
- 395 worden onderzocht en waar nodig worden versterkt en uitgebreid. Voldoende ligplaatsen horen daar zeker bij. Het verbaasde de SP-fractie in hoge mate dat in de begroting van 2020 hiervoor nauwelijks extra financiële middelen zijn vrijgemaakt. Hoe gedenkt de gedeputeerde daarover gezien de problematiek die nu voorligt?
- 400 De heer **Hollebeek** (PvdD) vindt het een goede suggestie om het gesprek aan te gaan met de ASV. Op 16 september is deze kwestie al aan de gedeputeerde voorgelegd. Hij zegde toe hierop terug te zullen komen. Het verbaast de heer Hollebeek dan ook dat FvD het onderwerp vanavond aan de orde stelt. Waarom wacht FvD niet eerst de reactie van het college van Gedeputeerde Staten af?

- 405 De heer **Deen** (PVV) constateert dat de veiligheid in het geding is. Het is dus gerechtvaardigd om over dit onderwerp te spreken. PVV sprak eerder zorg uit. De gekozen cameraopstelling ondersteunt de brugbedieners onvoldoende bij het schouwen van de brug. Er is geen totaalbeeld. Als met de landelijke brug- en sluisstandaard als referentie een ontwerp zou worden gemaakt, dan zou dat resulteren in een fundamentele aanpassing van de huidige cameraopstelling.
- 410 Betekenen deze zorgwekkende conclusies dat er gaten zitten in de huidige cameraplannen? Is er een protocol waaraan afstandsbedieningen moeten voldoen? Wordt na de opleiding van brugbedienaren een examen afgenomen om te toetsen of de lesstof voldoende is doorgedrongen? ASV dringt aan op een evaluatie van het bedienen van bruggen en sluizen op afstand. Staat een evaluatie gepland? Zo nee, is het college bereid die evaluatie wel te houden?
- 415 Mevrouw **Van der Waart** (GL) heeft uit de toezeggingenlijst vernomen dat een beperkte evaluatie staat gepland eind 2020. GL zag de verontruste toon in de brief van de ASV. Kan de geplande evaluatie naar voren worden gehaald? Hoe wordt omgegaan met de sluis- en brugbedieners waarvan de functie vervalt? Herkent de gedeputeerde het aangekaarte ligplaatsentekort?
- 420 Mevrouw **Doevendans** (PvdA) is het eens met de PvdD, maar als er dan toch over het onderwerp wordt gesproken, dan heeft de PvdA nog wel een vraag. Het gaat over onmogelijke planningen. Heeft de gedeputeerde er zicht op hoe één en ander kan worden aangepast? Is er al een idee over de inzet van voldoende brugbedieners. Afgelopen zomer was er een tekort aan brugbedieners. Komen oud-425 medewerkers wellicht weer terug in dienst?
- De heer **Steeman** (D66) is verbaasd dat er naar aanleiding van een brief nu toch weer een discussie wordt gevoerd. Door de gedeputeerde zijn toezeggingen gedaan over een evaluatie. Mogelijk is de brief van de ASV aanleiding om de evaluatie naar voren te halen?
- 430 Gedeputeerde **Tekin** vindt het goed dat het onderwerp onder aandacht van de Staten is, met name na alles wat er in Zaanstad is gebeurd. Eerder antwoordde de gedeputeerde dat het college de aanbevelingen van de OvV heeft gezien. In de Statencommissie van februari dit jaar kwam het onderwerp centrale brugbediening aan de orde. De gedeputeerde zou deze nieuwe Statencommissie 435 willen meegeven om er ook eens goed naar te kijken. Het college zal spoedig actief bij de Staten terugkomen met informatie over de brugbedienaren en de centrale brugbediening. Dan kan de discussie in de breedte met elkaar worden gevoerd. De gedeputeerde geeft de commissiegriffier in overweging om de beide onderwerpen te clusteren omdat ze verband houden met elkaar. De centrale brugbediening bestaat nog niet zo lang. Eind 2020 evalueren is niet uit de lucht komen 440 vallen. De gedeputeerde zal aan de hand van informatie beoordelen of er aan de voorkant wat aandacht aan kan worden besteed. Op basis van wat in Zaanstad gebeurde en wat de OvV naar buiten heeft gebracht is er vanuit de ambtelijke organisatie een nieuwsbrief de deur uitgegaan. Dat was de aanleiding van de ASV om er een brief over te schrijven. Sommige zaken regaderen de minister en andere de provincie. De 445 gedeputeerde zal in bilaterale contacten met de minister om aandacht blijven vragen voor dit onderwerp.
- Bij de totstandkoming van de 24-uur-centrale bediening is overleg gevoerd met de vertegenwoordigers van de scheepvaart, belangenverenigingen, bedrijven en ook met de bedienaren 450 om inzicht te krijgen in behoeften en wensen. Diverse bediencentrales in Nederland zijn bezocht om meer informatie te krijgen over de risico's en valkuilen bij bediening op afstand. De aanpak voor de

bedieningscentrale in Heerhugowaard is juist gebaseerd op het normaliseren van de zorgen die ASV heeft. Die zorgen hadden Gedeputeerde Staten in het begin ook.

455 De techniek bij de bruggen lijkt na de centralisatie onbetrouwbaar te zijn, tenminste dat is wat ASV teruggeeft. Na aansluiting op de bediencentrale is direct gestart met een testperiode om storingen in een zo vroeg mogelijk stadium op te lossen. Tijdens de testperiode, die liep van december 2018 tot februari 2019, is de brug tweemaal per uur bediend. Er is gekeken naar technische factoren. De lessen daaruit zijn gebruikt bij de aansluiting van volgende bruggen. In 2019 zijn de bruggen aangesloten op de bediencentrale. Vandaag zelfs wordt nog een brug aangesloten.

460 Een aantal vragen betreft de camerabeelden. De Onderzoeksraad voor Veiligheid geeft aan dat de camerabeelden bij gemeente Zaanstad niet voldoende veilig zijn. Binnen de provincie geldt dat iedere brug met minimaal 5 camera's wordt bediend. Twee staan gericht op de weg, twee op de vaarweg en één op de val en het brugdek. De laatstgenoemde camera laat alles binnen de afsluitbomen zien.

465 Ligplaatsen vormen een knelpunt bij gemeenten en havenbedrijven. Eerder heeft Schuttevaer een signaal afgegeven over een tekort aan overnachtingsplaatsen en auto afzetplaatsen. De provincie besloot om in Noord-Holland twee overnachtingsplaatsen/auto afzetplaatsen te realiseren. Ze zijn noodzakelijk vanwege regelgeving en het Vaar- en rusttijdenbesluit. Voor het realiseren van een auto afzetplaats ten zuiden van het Noordzeekanaal is een locatie aangewezen bij de
470 Elsbroekerbrug. Deze locatie wordt op dit moment onderzocht en kan mogelijk volgend jaar worden uitgevoerd. Ten noorden van het Noordzeekanaal is nog geen locatie bepaald.

Voor vervoer over water is geen budget gereserveerd in de begroting. Samen met gemeenten en andere partners worden nut en noodzaak onderzocht. Als de gedeputeerde extra geld nodig heeft, dan zoekt de portefeuillehouder dat eerst binnen de eigen begroting. Kan de gedeputeerde het geld
475 daar niet vinden, dan komt het college naar Provinciale Staten met het verzoek om extra geld te reserveren. Vervoer over water heeft zeker bestuurlijke aandacht.

De gedeputeerde verzoekt om met de discussie te wachten tot uiterlijk begin 2020 wanneer het college met de twee voornoemde documenten naar Provinciale Staten komt.
480

De **voorzitter** concludeert dat er begin 2020 twee documenten door het college aan Provinciale Staten worden voorgelegd. Er ligt een uitnodiging voor werkbezoek. De commissie neemt dat aanbod aan.

485 *Tweede termijn:*

De heer **Kerklingh** (FvD) is geschrokken van de voorgaande geschiedenis en de te bieden oplossingen. Het is goed dat er nadere informatie komt. Dat verdient dit onderwerp.

490 Gedeputeerde **Tekin** zegt toe dat hij actief contact zal zoeken met ASV.

6b. Wijzigingen in project Verbinding A8-A9

De voorzitter verwijst naar de brief van het college van Gedeputeerde Staten, waarin wordt toegelicht hoe de afspraken uit het coalitieakkoord zijn vertaald. Er komt een Landschapsplan 'Stelling van
495 Amsterdam', waarin klimaatadaptatie prominent naar voren komt, waarin onderzoek wordt gedaan naar een tunnelvariant en waarin een variant met een verdiepte ligging wordt uitgewerkt. Gelijktijdig zal een onderzoek worden gestart naar de maatregelen om de leefbaarheid voor omwonenden van de N203 in Krommenie te verbeteren, inclusief een participatietraject. Ten slotte

start er een onderzoek naar de aansluiting van Krommenie en Assendelft op het openbaar vervoer en de fiets.

Dit onderwerp is als B-agendastuk geagendeerd in de commissie. Het zal niet, ter besluitvorming, doorgaan naar Provinciale Staten. Op dit moment wordt de commissie in staat gesteld om van gedachte te wisselen en vragen te stellen aan het college van GS.

Voor dit onderwerp hebben zich drie sprekers aangemeld.

De heer **Vermeer** spreekt namens diverse maatschappelijke organisaties en de Groene Combinatie. Het is zonde van al het belastinggeld om door te gaan op de oude weg. Een bovengrondse variant tast de kernwaarden van het gebied aan en loopt dood op het ICOMOS advies en verzet uit de samenleving. Een verdiepte en/of ondertunnelde variant verstoort de waterhuishouding zeer met bodemdaling en extra CO₂ uitstoot tot gevolg en wordt ook onaanvaardbaar kostbaar.

Het opwaarderen van bestaande verbindingen en optimaliseren van fietsverbindingen en openbaar vervoer kan daarentegen zonder ingewikkelde procedures morgen van start.

Stedenbouwkundige Van Eesteren kwam bij het eerste grote uitbreidingsplan voor Amsterdam (1931) met de 'groene vingerstructuur': Waterland, Amstelland, het Amsterdamse Bos.

Die vinger- of scheggenstructuur is van grote kwaliteit voor de Noordvleugel van de Randstad en medebepalend voor het vestigingsklimaat en voor het welzijn van de inwoners. Het Oer-IJ gebied is een wezenlijk onderdeel van die structuur. Bij de verdere verstedelijking van Zaanstad en de Binnenduinrand is het van eminent belang dat die groene zone in stand wordt gehouden. Verdere versnippering van het weinige dat over is, kan moeilijk worden teruggedraaid.

De heer **Deen** (PVV) vraagt of er een probleem is, wat spreker betreft. Zo ja, welke oplossing ziet hij?

De heer **Vermeer** nam deel aan de stuurgroep. Bij de afweging van alle varianten werd vastgesteld dat er best nog aanleiding was om door te studeren op de Nulplus-variant. Dat is nog steeds een goede mogelijkheid. Nog belangrijker is om fundamenteel na te denken over een visie voor het gehele gebied. Het gebied zou als totaal gaaf moeten worden gehouden.

De heer **Röling** spreekt namens Buurtcomité Busch en Dam, als onderdeel van de Groene Combinatie, een brede vertegenwoordiging van maatschappelijke organisaties en bewonersgroepen. Hij had hier liever niet nog een keer gestaan, maar vanwege het doormodderen met de Verbinding A8-A9, het besluit van GS om 1,9 miljoen euro extra in de projectvoorbereiding te steken en de scopewijzigingen, wordt de heer Röling hiertoe gedwongen.

De grote vraag die boven dit project hangt en door niemand wordt beantwoord is: Waarom is deze weg noodzakelijk? In 2013 heeft het Rijk deze weg afgewezen als noodzakelijk voor uitbreiding van het Rijkswegennet. In rapporten is nergens de noodzaak van de aanleg van de nieuwe weg aangetoond. Er wordt geschermd met de problemen bij Krommenie-Assendelft. Echter een halvering van de verkeersbewegingen op de N203, veroorzaakt nog steeds niet de sensatie van een stil bos. Uit de MER-rapportage blijkt dat met de keuze voor het Golfbaan Alternatief, de geluids- en milieuoverlast, nog meer wordt verspreid over het hele onderzoeksgebied. Volgens de provincie wijzen onderzoeken uit dat een extra wegverbinding nodig is voor een andere en meer robuuste Oostwest verbinding voor het autoverkeer, dan via de huidige N203.

545 In de MER-rapportage is de status van de Stelling van Amsterdam niet als showstopper aangemerkt omdat in de Structuurvisie 2040 de clause is opgenomen dat de Staten altijd mogen besluiten iets aan te tasten. Provinciale en Gedeputeerde Staten hebben echter aangegeven pal te staan voor de Wereld Erfgoedstatus van de Stelling van Amsterdam. Het is dan ook onbegrijpelijk dat de provincie doorgaat met plannen om het Golfbaanalternatief aan te leggen en het Wereld Erfgoed aan te tasten.

550 In de brief van het college en de bijgevoegde scope staat geen woord over de stikstofproblematiek. Noord-Holland zal alle zeilen moeten bijzetten om woningbouw te kunnen faciliteren. Er zal geen ruimte zijn voor de aanleg en het gebruik van de verbinding A8-A9.

555 Los van nieuwe inzichten ten aanzien van de inrichting van een metropool, de organisatie van mobiliteit en leefbaarheid verergeren de gezondheidsproblemen van hele regio Kennemerland. In feite is de verbinding een cadeau van minimaal 500 miljoen euro aan de autobezitter en dit terwijl dit open gebied, deze groene long, onmisbaar is voor alle bewoners van Noord Holland. Continuïteit van bestuur is een belangrijk goed.

Mevrouw **Bosland** (Houd Broekpolder leefbaar) woont in Heemskerk in de Broekpolder. Houd Broekpolder leefbaar maakt onderdeel uit van de grote Groene Combinatie.

560 De groep is positief over het feit dat wordt gekeken naar de mogelijkheid tot verdiepte ligging van de aansluiting over de gehele lengte van het tracé. Ook tegenover de plannen voor een onder tunnelde Golfbaanvariant staat Houd Broekpolder leefbaar positief. Dat neemt niet weg dat de gevolgen van het Golfbaanalternatief voor de Broekpolder nog steeds een drastische verslechtering van geluidsoverlast en luchtkwaliteit betekenen. Het wordt een kostbaar project en tevens een verplaatsing van geluidsoverlast en luchtvervuiling. Ook met een verdiepte aanleg van de verbinding zal de A9 naast de Broekpolder aan beide zijde met een extra rijstrook worden verbreed. De doorstroming bij de Coenbrug zal slechter worden. Wat is dan de winst van dit project?

565 Vrijwel dagelijks staat het verkeer vast tussen Heemskerk en het Rottepolderplein vast. Het verkeer richting Raasdorp zal toenemen als een verbinding wordt gerealiseerd, met een bottleneck tot gevolg. Waarom wordt het belang van de gezondheid van inwoners van Krommenie en Assendelft telkens afgewogen in rapportage, terwijl dit voor de gezondheid van bewoners van Heemskerk en Broekpolder niet gebeurt. Blijft staan dat Houd Broekpolder leefbaar wil dat er voor Krommenie een goede oplossing komt.

570

575 De heer **Deen** (PVV) begrijpt dat Houd Broekpolder leefbaar het probleem voor Krommenie erkent. Wat zou dé oplossing zijn?

Mevrouw **Bosland** antwoordt dat de Nulplus-variant mogelijkheden biedt. Variant 7 stierf een stille dood. Wat de groep verwondert is dat driftig wordt verder gebouwd in het gebied. Er wordt vooraf niet goed nagedacht over de infrastructuur. Dat zou de politiek zich moeten aantrekken.

580

De **voorzitter** bedankt alle insprekers voor hun inspraak. Hij geeft het onderwerp ter bespreking aan de commissie.

585

De heer **Steeman** (D66) woonde een prettige keukentafelontmoeting bij deze ochtend met betrokken inwoners, agrarische ondernemers en Landschap Noord-Holland. Het vraagstuk A8-A9 kenmerkt zich door een aantal grote belangen. Grote belangen verhouden zich slecht met elkaar. Er kan geen besluit worden genomen zonder dat het een groep raakt. De ene groep zal het besluit toejuichen, terwijl de ander bij een jurist op de stoep staat. Het uiteindelijke besluit dat wordt genomen moet uit te leggen zijn. In zoverre is een verbrede scope nodig, zodat de discussie niet op gevoel maar op

590

een goed geïnformeerde inhoud kan worden gevoerd. D66 is blij met het toevoegen van klimaat adaptatie in de onderzoeksvraag. D66 legt liever geen nieuw asfalt aan. Naast het traject over het stuk asfalt zet D66 in op het verbeteren van vervoersbewegingen in de regio Zaanstreek, MRA en Alkmaar, op andere manieren dan met de auto. De fiets en HOV vormen een echt alternatief voor de auto. D66 zet zeker in op het snel aanpakken van het leefbaarheidsprobleem in Krommenie en Assendelft. Dat probleem kan niet wachten op de aantakking A8/A9.

D66 maakt zich zorgen over de betrokkenheid van gemeente Heemskerk. Hoe kan de scheef gegroeide verhouding met Heemskerk recht worden getrokken? De leefbaarheid in Krommenie en Assendelft staat nu al onder druk. Hoe gaat de gedeputeerde, samen met de inwoners, aan de problematiek van de Zaanstreek concreet uitvoering geven? De Stelling van Amsterdam is een groot goed. De Unesco status staat voor D66 niet ter discussie. In de verbrede scope wordt onderzoek gedaan naar de invloed van dit project de Stelling en de Waterlinie. De vraag of suggestie aan de gedeputeerde is om bij het opleveren van het onderzoek naar deze verbrede scope, los van de uitkomsten voor het project A8/A9, ook in zijn algemeenheid aan PS een besluit voor te leggen om de waarde van de Stelling van Amsterdam verder te versterken.

Mevrouw **Kuiper** (CDA) bedankt de gedeputeerde voor de beantwoording van technische vragen. Het CDA is verrast over 1.9 miljoen euro voor extra onderzoeken, waarvan een deel voor de verbreding van het landschapsplan en een onderzoek naar maatregelen ten behoeve van de leefbaarheid in Krommenie.

Ook een positief geluid van het CDA als het gaat om het onderzoek naar een betere aansluiting van het openbaar vervoer bij Krommenie Assendelft en de mogelijkheden om fietsverbindingen te versterken, maar 1,9 miljoen euro is een enorm bedrag. De benodigde bedragen worden toegelicht. Er wordt ook aangegeven dat er 400.000 euro nodig is voor de inhuur van interne capaciteit van de provincie. Kan dit laatste worden toegelicht?

Het consortium brengt een beslisnotitie uit over de mogelijkheden om een verdiepte variant of een tunnel al dan niet integraal in het landschapsplan in te voegen. Dat gebeurt alleen na toetsing van de juridische en technische haalbaarheid. Klopt het dat als uit deze toetsing blijkt dat het juridisch en technisch haalbaar is, de tunnelvariant zonder een besluit van Gedeputeerde Staten in het landschapsplan wordt opgenomen?

De financiële haalbaarheid baart het CDA zorgen. Een bedrag van 177 miljoen is nog niet gedekt. Dat bedrag loopt op bij verdiepte aanleg of ondertunneling. Toch zien GS mogelijkheden om de duurdere varianten samen met het Rijk en de regio van een financiële dekking te voorzien. Kan de gedeputeerde dit nader toelichten?

De extra onderzoeken leveren vertraging op. Pas in het eerste kwartaal van 2021 wordt het landschapsplan aan Provinciale Staten voorgelegd. Zorgvuldigheid is van groot belang. Het is goed dat worden gekeken naar koppelkansen. De urgentie is groot. Heeft het een jaar nodig? Waarom?

Mevrouw **Van der Waart** (GL) zegt dat GL nooit pleitte voor deze verbinding. Er zijn meer nadelen dan voorbeelden verbonden aan deze nieuwe verbinding. Er zullen negatieve effecten optreden op natuur, landschap en de cultuurhistorische waarden. Ook zijn effecten te verwachten langs de A9. Anderzijds is duidelijk dat er echt iets moet gebeuren aan de leefbaarheidssituatie in Krommenie. Kan GL ervan uitgaan dat ook gekeken wordt naar een acceptabele inpassing van de aansluiting op de A9? Verdwijnt de noordelijke afslag van de A9? Wordt gekeken naar een verdiepte of onder tunnelde variant die geen aansluiting heeft op de A9? Wat is nu de rol van gemeente Heemskerk? In de brief van Landschap Noord-Holland van 26 november jl. worden waardevolle suggesties gedaan. GL geeft het college mee om deze kennis te benutten.

- 640 Nadat de minister advies heeft uitgebracht wordt een go/no go besluit genomen. Bij 'go' doet het Ministerie van OCW een melding aan Unesco. Dan zal op zijn vroegst worden besloten over een wanneer Unesco een reactie heeft gegeven. Mevrouw Van der Waart vindt de term go/no go verwarrend. Ze pleit voor een andere benaming.
- 645 GL is blij dat in het coalitieakkoord is afgesproken om voor de korte termijn naar een oplossing te zoeken. Hoe is de wisselwerking tussen de drie studies geborgd? Inzicht in het korte termijntraject kan input leveren voor het landschapsplan. Hoe wordt omgegaan met een uitkomst 2 of 3 bij de Omgevingstafel, zoals genoemd op pagina 11, wanneer blijkt dat met de maatregelen de leefbaarheid in Krommenie naar een acceptabel niveau gebracht wordt. Kan de gedeputeerde wat meer vertellen over de samenhang in besluitvorming voor de drie trajecten.
- 650 GL kan leven met een oplossing die wel een nieuwe verbinding realiseert, maar geen leefbaarheidsproblemen elders verergert, geen schade aanricht aan het landschap of de cultuurhistorie en die een wezenlijke bijdrage levert aan de integraliteit van landschap, klimaat adaptatie, bio diversiteit en duurzame bereikbaarheid van de regio. GL is kritisch op investeringen wanneer de kosten oplopen. GL kijkt uit naar de uitwerking van het Landschapsplan.
- 655 De heer **Terwal** (VVD) meldt dat de VVD kennis heeft genomen van de brief van GS. Zowel de brief als het onderliggende stukken zijn helder. Toch heeft de VVD nog 3 vragen. In de brief wordt gesproken over koppelkansen. Er wordt daarbij gekeken naar bio diversiteit, bodemdaling, recreatie en toerisme. Wat betreft het landschapsplan hoeft er geen kerstboom te worden opgetuigd, met allerlei zaken die ook nog eens onderzocht moeten worden. Dit stond niet in het coalitieakkoord. Wat is de reden dat dit wel wordt meegenomen? Vergroot het niet de kans dat de oplevering van het landschapsplan vertraging oploopt? Ook wordt in de brief gesteld dat GS zelf geen rechtstreeks contact hebben met Unesco over het behoud van de status van Wereld Erfgoed Stelling van Amsterdam. Is er in het proces van het opstellen van het landschapsplan geen informeel contact mogelijk tussen de opstellers van het plan, en/of de provinciale beleidsadviseurs met Unesco of
- 660 ICOMOS om voorzichtig gedurende het proces af te tasten wat wel of niet mogelijk is? In het vierde kwartaal van 2020 worden het landschapsplan en de onderzoeken naar korte termijn maatregelen leefbaarheid Krommenie en naar openbaar vervoer en fiets afgerond. PS kunnen daarover in het eerste kwartaal van 2021 een besluit nemen. Wat nu als een van beide onderzoeken vertraging oploopt? Wordt dan het besluit over het landschapsplan opgeschort?
- 670 Rode draad door deze drie vragen is de angst van de VVD dat door alle onderzoeken vertraging wordt opgelopen in dit belangrijke project. In de brief van Platform Krommenie werd melding gemaakt van de vele gezondheidsproblemen die de weg door Krommenie en Assendelft veroorzaakt. De schokkende getallen uit het onderzoek van Goudappel Coffeng uit januari 2016, dat in opdracht van Provincie Noord-Holland is gedaan, vragen om een snelle oplossing. De finale oplossing wordt
- 675 alleen geboden door een verbinding tussen de A8 en de A9. De heer Terwal doet een klemmend beroep op de gedeputeerde Mobiliteit en Leefbaarheid om druk te houden op dit project en daar waar mogelijk te versnellen.
- 680 Mevrouw **Doevendans** (PvdA) vertelt dat de PvdA zich kan aansluiten bij de inbreng van D66 en GL. De fractie is blij dat extra onderzoeken worden gedaan en dat de fiets en verbetering van het openbaar vervoer worden meegenomen. Het is een groot bedrag maar gezien geschiedenis van het gehele traject zal het een groot gewin zijn als het gaat om participatie. De PvdA is erg blij dat er extra aandacht is voor het participatietraject. De fractie heeft nog een suggestie. Wellicht is het een idee om naast alle zeer betrokken personen ook een representatieve steekproef te doen bij andere
- 685 buurtbewoners. De experts brengen iedereen daarmee op hetzelfde kennisniveau. Het zal nooit

lukken om iedereen tevreden te stellen, maar het is wel belangrijk om het participatietraject goed te doen. De PvdA sluit zich aan bij de vraag over gemeente Heemskerk.

690 De heer **Deen** (PVV) merkt op dat de PVV kennis heeft genomen van de brief van GS. Klopt het dat feitelijk weer onderzoek wordt gedaan naar de voormalige variant 7, te weten een gedeeltelijk verdiept aangelegde rondwegvariant? Die variant is al door het vorige college uitgebreid onderzocht. De conclusie werd getrokken dat die variant meer lokaal dan regionaal gericht was en het probleem niet oplost. Sluipverkeer zou blijven bestaan. Die variant scoorde slecht in de maatschappelijke kosten- en batenanalyse. De PVV was geen tegenstander van deze variant, maar om nu dubbele
695 onderzoeken te gaan uitvoeren, dat gaat de fractie te ver. Het kost veel geld. Wat is de reactie van de gedeputeerde?

Bij interruptie vraagt de heer **Steeman** (D66) wat volgens de heer Deen de oplossing is.

700 De heer **Deen** (PVV) antwoordt dat de PVV voorstander was van variant 7, totdat die geschrapt werd. Daarna heeft de PVV gekozen voor de Golfbaanvariant.

De heer **Hoogervorst** (SP) zegt dat door het vorige college met het opstellen van een landschapsplan een ultieme poging werd gedaan om een nette manier te vinden om de verbindingsweg toch te
705 kunnen aanleggen. Een project met veel voor- maar ook veel tegenstanders. De scope van het landschapsplan wordt nu gewijzigd. Het uiteindelijke doel is om een veto van Unesco te voorkomen. *“Leidend bij de definitieve keuze voor een voorkeursvariant is het behoud van de Wereld Erfgoedstatus van de Stelling van Amsterdam.”* Hoe leidend is leidend voor de Stelling van Amsterdam?

710 In de scope van het onderzoek wordt klimaat adaptatie ingebracht. Wat er in het kader van dit project mee bedoeld wordt, valt nauwelijks terug te vinden. Hoe kan onderzoek naar klimaat adaptatie het landschapsplan qua resultaat beïnvloeden? Een groter opgezet onderzoek gaat in elk geval 1,9 miljoen euro extra kosten. Is er zicht op een mogelijke bijdrage van het Rijk of vanuit de MRA? Als er al een goed voorkeursalternatief komt dat ook de goedkeuring van Unesco kan
715 wegdragen dan zullen de uiteindelijke projectkosten torenhoog worden. Wie betaalt die kosten? Het Rijk wil de verbindingsweg niet. Het is positief dat snel wordt gezocht naar korte termijn maatregelen om de leefbaarheid in Krommenie en Assendelft te verbeteren. Waarom kon dit niet eerder? Welke gevolgen hebben goede oplossingen straks voor de invulling en uitwerking van het landschapsplan? De SP is voorstander van meer en beter openbaar vervoer, ook voor Krommenie en
720 Assendelft, maar in een eerdere fase leken de grenzen van het OV in dit gebied te zijn bereikt. Waar zien Gedeputeerde Staten in dit geval nog kansen?

De heer **Hollebeek** (PvdD) concludeert dat alle relevante vragen zijn gesteld. Vandaag wordt een gemeenschappelijk probleem behandeld. Het vraagstuk omvat de toenemende
725 mobiliteitsvraag, de leefbaarheidskwestie rondom Krommenie en Assendelft en het behoud van het karakteristieke cultuurlandschap. De PvdD denkt bij gezamenlijke problemen graag constructief mee in oplossingsrichtingen, maar hier staat het vraagstuk niet meer centraal, maar slechts één van de lang geleden bedachte oplossingen. Met de toenemende ontwikkelingen aan de Noordwestkant van Amsterdam en het
730 Zuidwesten van Zaanstad is het tijd voor een vernieuwende en verruimende blik. Door projecten als Havenstad, Hembrugterrein, het transformeren van de Achtersluispolder tot woon-werklocatie en de economische ontwikkeling van de Westzanerpolder zullen de te verwachten mobiliteitsstromen zich

steeds meer concentreren op het Noordzeekanaal. Neem hier het eventueel doortrekken van de Noordzuidlijn richting Zaanstad en combineer dit met de leefbaarheidsproblematiek rondom de A8 en die rond de N203 bij Krommenie en Assendelft. Vijf kilometer ten zuiden van het te onderzoeken tracé langs het Noordzeekanaal ligt de N246. Aan de Westkant sluit deze aan op de A9. Daar gaat het gebeuren, dus daar zal een opwaardering van mobiliteit moeten plaatsvinden, in welke vorm dan ook. Om dan 5 kilometer noordelijker een extra verbindingsweg aan leggen lijkt de PvdD een verouderd idee. Een opwaardering van de huidige spoorverbinding, een betere fietsinfrastructuur tussen de regio Alkmaar/Heerhugowaard en de Noordelijke Randstad en een focus op N246 lijkt een meer toekomstbestendige oplossingsrichting dan het voorliggende plan. Op deze manier wordt de Stelling van Amsterdam niet op nog meer plekken doorsneden. Het cultuurlandschap wordt gespaard.

Gedeputeerde **Tekin** zegt dat het college één duidelijke opdracht heeft, welke in het coalitieakkoord staat: een verbrede aanpak van het landschapsplan, korte termijn maatregelen leefbaarheid Krommenie en Assendelft en daar doorheen speelt de Stelling van Amsterdam.

De ambtelijke organisatie gaat hier mee aan de slag. Het kost veel geld en het duurt lang, maar het is erg ingewikkeld. ICOMOS komt pas na het landschapsplan aan de orde. Dan wordt duidelijk welke invloed het heeft. Er moet twee jaar lang een omgevingsmanager worden ingehuurd, net als een communicatieadviseur.

Als in het kader van de leefbaarheid in Krommenie en Assendelft Quickwins te behalen zijn dan wordt daarmee aan de slag gegaan. Dan wordt geen jaar gewacht. De gedeputeerde wil het niet vanaf een tekentafel verzinnen. De provincie wil samen met de betreffende gemeente en de buurt naar oplossingen kijken. Natuurlijk komen daar ook OV en de fiets om de hoek kijken. De gedeputeerde is benieuwd wat de buurt en de experts ervan vinden. De gedeputeerde wil niet twee gebieden tegenover elkaar zetten. Nu is Krommenie-Assendelft heel urgent. Daarmee wordt nu aan de slag gegaan. Dan zal de gedeputeerde ook proberen om gemeente Heemskerk een antwoord te geven. Gemeente Heemskerk is destijds uit de Stuurgroep gestapt, omdat ze de voorkeur gaf aan een andere variant. De gedeputeerde voert een constructief gesprek met Heemskerk. Het huidige college is duidelijk. Het is bereid om bovenwettelijke maatregelen te nemen. Als dat ook geldt voor Broekpolder, dan is het college bereid om daar heel serieus naar te kijken. Niet om het probleem te verplaatsen. Alle partijen zijn het erover eens dat het meest urgent de leefbaarheid in Krommenie-Assendelft is.

Bij interruptie merkt de heer **Hoogervorst** (SP) op dat dit project al heel lang loopt. Hij kan zich niet voorstellen dat participatietrajecten in Krommenie-Assendelft of gesprekken met de gemeente die hebben plaatsgevonden, waarbij de gemeente of inwoners zelf met oplossingen kwamen. Is het mogelijk dat die aangedragen oplossingen op zeer korte termijn ten uitvoer worden gebracht?

Gedeputeerde **Tekin** kan daarop niet vooruitlopen. Als er Quickwins zijn te behalen op korte termijn maatregelen dan worden die zeker opgepakt. Provinciale Staten worden dan betrokken. Als maatregelen ter verbetering van de leefbaarheid naar voren kunnen worden gehaald, dan zal dat zeker gebeuren. Dit is de eerste coalitie in deze Provinciale Staten, die de leefbaarheid in Krommenie en Assendelft hoog op de politieke agenda zet, daarvoor 11 miljoen euro heeft vrijgemaakt en er snel mee aan de slag wil.

Bij interruptie vraagt de heer **Steeman** (D66) hoe het college inwoners en de gemeente gaat betrekken.

780

Gedeputeerde **Tekin** wil ermee beginnen om snel met elkaar in gesprek te gaan. De gesprekken worden ondersteund door experts. Bijeenkomsten zullen worden georganiseerd, waarvoor de Statenleden ook zijn uitgenodigd.

785

Partijen staan aan de vooravond om de samenwerkingsovereenkomst te verlengen. Die loopt af op 31 december 2019. De gedeputeerde heeft stille hoop dat gemeente Heemskerk per 1 januari 2020 weer binnenboord kan worden gehaald.

In het kader van klimaat adaptatie worden risico's in beeld gebracht als gevolg van wateroverlast en hitte. Dit kan bepalend zijn voor het landschapsplan wanneer wordt gedacht aan een verdiepte ligging of tunnel.

790

Een aanvullende opdracht gaat via de stuurgroep naar Gedeputeerde Staten. Daarna komt het naar Provinciale Staten. De nieuwe inpassingen kosten extra tijd en wel een jaar. Het is meer dan alleen de juridische inpassing.

795

Bij interruptie vraagt mevrouw **Kuiper** (CDA) of het echt nodig is om voor een technische haalbaarheidstoets een jaar uit te trekken, gezien de druk. Overigens snapt het CDA het punt van zorgvuldigheid. Als een notitie wordt uitgebracht dat het technisch en juridisch haalbaar is, zou dat volgens het gepresenteerde stuk, zo het landschapsplan ingaan, zonder dat Gedeputeerde Staten er wat van vinden. Klopt het dat het consortium zelf kan bepalen of het wel of niet technisch haalbaar is en zo ja, kan het consortium het plan dan zelf inpassen?

800

Gedeputeerde **Tekin** legt uit dat Gedeputeerde Staten er wel degelijk iets van gaan vinden, ook via de stuurgroep. Het volgt geen eigen besluitvormingsroute. Het besluit gaat altijd via Gedeputeerde Staten.

805

De gedeputeerde zelf is geen techneut. Hij heeft liever dat een ander adviseert of het plan inpasbaar is. Het consortium adviseert het college.

Koppelkansen worden altijd opgepakt en zijn niet bedoeld om te vertragen. Aan de voorkant worden mensen uitgedaagd om er rekening mee te houden.

810

Het extra bedrag van 1,9 miljoen euro is nodig vanwege de wensen van deze coalitie en deze provincie. Het is dan niet billijk om bij anderen om een bijdrage te vragen. De provincie moet eerst haar huiswerk afmaken, waarna uiterlijk in het eerste kwartaal van 2021 het gesprek kan worden gevoerd over wie nog meer financieel betrokken zou kunnen worden. In een vervolgstap zal bij I&W worden aangeklopt. Daarvoor is het nu nog te vroeg.

De bestaande noordelijker gelegen aansluiting op de A9 blijft bestaan.

815

Op de vraag of bij de afstemming tussen de korte termijn en de lange termijn trajecten (Omgevingstafel) de leefbaarheid naar een acceptabel niveau kan worden getild waardoor de verbinding niet nodig is, antwoordt de gedeputeerde dat Provinciale Staten altijd kunnen bijsturen. De gedeputeerde komt altijd terug naar Provinciale Staten met elke stap die gezet moet gaan worden.

820

Op de vraag van de heer Deen of dubbel onderzoek wordt gedaan, waardoor dubbel moet worden betaald zegt de gedeputeerde dat het in dit geval de Golfbaanvariant betreft en niet de randweg. Hier wordt gefocust op het verbrede landschapsplan op de Golfbaanvariant.

825

Gedeputeerde **Pels** vertelt dat het onderzoek naar de waarde van de Stelling van Amsterdam veel aandacht heeft. Dan is er ook nog de uitbreiding van het onderzoek met de Hollandse Waterlinie. Er wordt veel aandacht besteed aan het harmoniseren van de regels. Vanuit het coalitieakkoord wordt

gewerkt aan de 'nieuwe' kant van de Stelling, de landschapskant. Daarbij wordt bekeken hoe de Liniedijken verder kunnen worden versterkt. De gedeputeerde stelt voor om dat proces verder te laten lopen. Dit proces wordt in eerste instantie gekoppeld aan de weg. De uitkomst wordt
830 vervolgens goed gewogen en meegenomen in het beleid. Halverwege 2020, na de zomer, komt het college van GS met een nieuw Uitvoeringsprogramma voor de Stelling van Amsterdam. De gedeputeerde kijkt op basis van de planning of een samenspel mogelijk is. Informeel contact met ICOMOS is helaas niet mogelijk. De minister heeft het contact. Het zou tegen de afspraak, die met de minister gemaakt is, ingaan. Als de provincie wel contact zou willen zoeken,
835 dan staat ICOMOS daar niet voor open. De gedeputeerde heeft ICOMOS recent leren kennen door de uitbreiding met de Hollandse Waterlinie. ICOMOS wordt iets voorgelegd. ICOMOS neemt dat voor kennisgeving aan, brengt advies uit of wijst het plan of voorstel volledig af. Dat zijn de 3 smaken. Er zijn weinig mogelijkheden om iets aan het advies van ICOMOS te doen of om dat te beïnvloeden. Dat wordt ook niet wenselijk
840 geacht. Het zou een tegengesteld effect hebben. Op de vraag van de SP hoe leidend leidend is antwoordt de gedeputeerde dat de aanleg van de weg niet mag leiden tot het verliezen van de Wereld Erfgoedstatus.

Tweede termijn:

845 De heer **Steeman** (D66) zegt dat de gedeputeerde meer nodig heeft dan goede hoop om Heemskerk te betrekken. Het oud zeer moet op constructieve wijze worden weggenomen. Praten als gelijkwaardige partners is een bijzonder groot goed.

Mevrouw **Kuiper** (CDA) verwijst naar de bezorgdheid van sprekers over de vraag hoe reëel de
850 aanleg van een nieuwe verbinding is. Er zal een mate van realisme in moeten zitten om dit dure onderzoek te rechtvaardigen.

Gedeputeerde **Tekin** voert het gesprek met gemeente Heemskerk op basis van gelijkwaardigheid. partners. Tussen de wethouder en de gemeenteraad van Heemskerk moet het gesprek nog
855 plaatsvinden. De gedeputeerde vindt het al winst dat men in Heemskerk serieus nadenkt over een terugkeer in de stuurgroep.

De **voorzitter** rondt de bespreking van dit agendapunt af. Het is een B-agendastuk dat niet zal
terugkomen in de vergadering van Provinciale Staten.

7. Rondvraag gedeputeerde Tekin (Portefeuille Mobiliteit, Luchtvaart & Schiphol)

De **voorzitter** verwijst naar de bespreking van strategische agenda. Daarbij werd geconstateerd dat de Strategische Agenda niet compleet is ingevuld. De commissie verzoekt gedeputeerde Tekin om verdere invulling te geven aan de Strategische agenda.

865 Gedeputeerde **Tekin** is daartoe zeker bereid. In het eerste kwartaal van 2020 volgt een overzicht. Het college werkt aan een uitvoeringsagenda.

Mevrouw Van der Waart (GL) heeft de volgende vragen over het bermbeheer van de N248 bij Schagen. Wat zijn de ecologische doelen van het bermbeheer/ ecologische waarden van de bermen
870 van de N248 en de parallelweg als opgenomen in het beheerplan (2018)? Klopt het dat het maaieregime langs de N248 zodanig is dat hier vaker gemaaid wordt, dan gebruikelijk, namelijk 3x per jaar? Zo ja, wat is hiervan de reden? –Klopt het dat langs de N248 geklepeld wordt, wat normaal

gesproken bij ecologisch waardevolle bermen niet gebeurt. In dat geval wordt het maaisel afgevoerd ten behoeve van verschrallingsbeheer. Als wordt geklepeld, wat is de reden hiervan?

875

Gedeputeerde **Tekin** veronderstelt dat de vragen betrekking hebben op het eerste deel van de weg vanaf Schagen in Oostelijke richting. De ecologische doelen zijn grotendeels gericht op verbetering van de bio diversiteit en daarmee het verhogen van de ecologische waarde. Onlangs is het maaibeeld besproken en via een motie van de heer Hollebeek (PvdD) afgesproken om het samen met het zaaibeeld op te pakken. Normaal gesproken wordt de eerste meter bermstrook tweemaal per jaar gemaaid en de rest van de berm eenmaal in het najaar. Vanwege de vele ruigtekruiden die groeien vanwege grondroering tijdens de reconstructie is dit jaar driemaal gemaaid. De kanaalzijde is in het najaar een keer gemaaid. Dit gebeurt vanwege de ligging in agrarisch gebied.

880

Op dit moment wordt geklepeld. De overdracht van het laatste uitgevoerde onderhoudsproject door de projectaannemer naar de beheerorganisatie bij de provincie en de gebiedsaannemer is nog niet afgerond. De benodigde datatekeningen zijn nog niet beschikbaar. De gebiedsaannemer voert het onderhoud uit zoals dat ook tijdens de realisatie van het project werd gedaan door de projectaannemer. Voor de Zuidberm en mogelijk de middenberm is het de bedoeling dat de maaimaatregelen zo spoedig mogelijk wordt omgezet in maaien en afvoeren. Deze berm heeft de potentie om waardevoller te worden. De Noord berm is te smal om maaisel af te voeren. Op het moment dat een aantal jaren maaien en afvoeren is uitgevoerd, mag verwacht worden dat de ruigtekruiden zullen afnemen en dat een meer gevarieerde en waardevolle berm zal ontstaan.

885

890

Mevrouw **Van der Waart** heeft nog een rondvraag over vliegroutes.

895

Deze week maakten de Omgevingsraad Schiphol (ORS) en Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL) bekend dat er nieuwe vliegroutes komen, die voor zes- tot zevenhonderd omwonenden voor minder overlast gaan zorgen. Hoe wordt het effect van de hinderbeleving van deze maatregelen gemonitord? Welke rol neemt de provincie in de monitoring van de hinderbeleving van Schiphol? Wordt hierbij gekeken naar het zogenaamde waterbed effect, waarbij overlast verplaatst wordt?

900

In de toezeggingenlijst staat dat de gedeputeerde een brief zal sturen over RIVM en gezondheid. Wanneer kan de commissie die brief verwachten?

Gedeputeerde **Tekin** moet het laatste navragen. Het RIVM doet een langjarig onderzoek naar het effect van ultrafijnstof. Het totale onderzoek loopt tot de zomer van 2021. Een brief volgt alsnog.

905

In de vorige periode had de gedeputeerde de Schipholportefeuille onder zich. Het college wil af van het berekenen en overgaan op meten. Wat op papier klopt, kan in de praktijk heel anders worden beleefd. Het gesprek met de minister wordt nog steeds gevoerd. In de nieuwe Luchtvaartnota zal met een meetprogramma worden gekomen. De minister wil een pilot draaien rondom een vliegveld, niet zijnde Schiphol. Vanuit Schiphol wordt uiteraard wel meegekeken wat het betekent voor de regio. Monitoring is niet standaard geregeld binnen de ORS. Afhankelijk van een specifieke situatie wordt voor sommige hinderbeperkende maatregelen besloten deze eerst als experiment in te voeren, waarna definitieve besluitvorming plaatsvindt. Dit was het geval bij de vaste bochtstraat boven Leimuiden. De provincie heeft formeel geen rol in de monitoring van de hinderbeleving van Schiphol. Dat is de verantwoordelijkheid van het Rijk, als bevoegd gezag. Vanuit BRS hamert de provincie op een monitoringsprogramma. Er wordt zeker gekeken naar het zogenaamde waterbedeffect.

910

915

BRS bestuurders spraken hun zorg uit over waterbedeffecten bij de besluitvorming over deze maatregelen. BRS-bestuurders voeren de gesprekken ook onderling. Wat nu naar buiten is gekomen, is een gulden middenweg. Het waterbedeffect is zeker een zorg. BRS heeft afgesproken

920 dat geen nieuwe losse hindervoorstellen binnen de ORS worden ingediend, tenzij deze voor iedereen een positieve uitwerking hebben.

De heer **Gringhuis** (GL) heeft vraag over het halteren van sprintertreinen in Overveen.
Op dit moment wordt er gewerkt aan het verbeteren van het spoor naar Zandvoort. Waarom is ervoor
925 gekozen om een deel van de sprinters niet op Overveen te laten halteren? Is het mogelijk om alsnog
te onderzoeken wat ervoor nodig is om alle sprinters ook een stop in Overveen te laten maken? Zo
ja, zou het college bereid zijn dit te onderzoeken?

Gedeputeerde **Tekin** licht toe dat in de huidige situatie tweemaal per uur wordt gestopt in Overveen.
Straks zullen de sprinters viermaal stoppen in Overveen. De vijfde en zesde keer stoppen past niet in
930 de dienstregeling van NS. De bediening van station Overveen wordt in de zomermaanden viermaal
per uur per richting. De gedeputeerde wil het gesprek met NS aangaan en nog een poging wagen.
Als dit positief nieuws oplevert, dan meldt de gedeputeerde zich actief bij de commissie. Overveen
gaat er structureel op vooruit.

935 Mevrouw **Kuiper** (CDA) verwijst naar de brief van de dorpsgemeenschap Lisserbroek.
Lisserbroek werkt aan de realisering van een verdriedubbeling van het aantal woningen. Er is
noodzaak voor een tweede oeververbinding voor gemotoriseerd verkeer. Hoe kijkt de gedeputeerde
aan tegen de zowel door de gemeente Haarlemmermeer als de dorpsgemeenschap Lisserbroek
aangegeven noodzaak voor een tweede verbinding voor het gemotoriseerd verkeer tussen
940 Lisserbroek en Lisse gezien de verwachte woningbouw? Welk contact is hierover al geweest tussen
de gedeputeerde en de gemeente Haarlemmermeer en de dorpsgemeenschap van Lisserbroek?
Wordt deze tweede brugverbinding over de Ringvaart betrokken bij het nieuw op te stellen PMI?

Mevrouw Kuiper vraagt tevens aandacht voor de brief van het Georganiseerd Bedrijfsleven Noord-
945 Holland. Het georganiseerde Bedrijfsleven Noord-Holland heeft bij brief het voorstel gedaan om in
gesprek te komen met de provincie om te komen tot een Regionale Deltaplan Noord-Holland met de
focus op 2030. In hun brief wordt een aantal projecten specifiek genoemd waarmee haast zou
moeten worden gemaakt, zoals de verbinding A8/A9. Naast de urgentie die gevoeld wordt vanuit
Krommenie en Assendelft wordt er ook vanuit een economisch perspectief druk uitgeoefend op deze
950 wegverbinding.

Gedeputeerde **Tekin** begint bij de vraag vanuit Lisserbroek. De gedeputeerde heeft de opdracht om
met name de Noord-Hollandse belangen boven tafel te krijgen. Vrijdag jl. was hij in Beinsdorp en
recent in Zwaanshoek. In januari 2020 gaat de gedeputeerde naar Lisserbroek. In december staat
955 een bezoek aan Abbenes op de agenda. Daar haalt de gedeputeerde op wat er leeft en hoe men
aankijkt tegen de duinpolderweg, zoals die op basis van het coalitieprogramma in de boeken stond.
Het college van GS ontving een brief van de gemeenteraad van Haarlemmermeer met het verzoek om
duidelijkheid te geven. De brief is openbaar. De gedeputeerde heeft uitgelegd dat hij meer tijd nodig
heeft en dat hij bereid is om in gesprek te gaan. De gemeenteraad van Haarlemmermeer is ook
960 belanghebbende. Gedeputeerde Tekin hoopt dat de raad ingaat op het aanbod. Als die ronde langs
gemeenten is gemaakt, komt de gedeputeerde aan het eind van het eerste kwartaal van 2020 terug
naar de commissie om te spreken over wellicht een tweede oeververbinding. De commissie wordt
gevraagd om nog wat geduld op te brengen.

- 965 Over de brief van het Georganiseerd Bedrijfsleven Noord-Holland was gedeputeerde Tekin nog verbaasd. Medio 4 november sprak de gedeputeerde met partijen. Ze kwamen naar het Provinciehuis. Er was sprake van een goed gesprek. Het ging over meer onderwerpen dan alleen de A8/A9 of de duinpolderweg. Het ging ook over verkeersveiligheid en Smart Mobility. De gedeputeerde dacht dat partijen met een goed gevoel uit elkaar waren gegaan. De gedeputeerde
- 970 spreekt regelmatig met deze partijen, maar in ieder geval tweemaal per jaar. Ze zien wat het college doet. De gedeputeerde was dan ook verbaasd over de toon en de inhoud van de brief en de timing. De gedeputeerde is in constructief gesprek met het Georganiseerd Bedrijfsleven. Het college heeft de brief voor kennisgeving aangenomen. De antwoordbrief zal in deze lijn zijn.
- 975 De heer **Terwal** (VVD) heeft een vraag over een provinciaal onderzoek naar de verlaging van de maximum snelheid. Op 11 november jl. hebben Provinciale Staten een motie aangenomen, zonder de steun van de VVD, waarin wordt gesteld dat de stikstofproblematiek deels kan worden opgelost door de snelheid op het provinciaal wegennet te verlagen. Dat onderzoek hoeft echter niet meer plaats te vinden. Dat scheelt geld en mankracht.
- 980 Het RIVM en TNO zeggen dat een verlaging van de snelheid geen effect heeft op de uitstoot en neerslag van stikstof. Mogelijk zorgt een lagere snelheid voor een toename van de uitstoot van stikstof. Mogelijk neemt ook de veiligheid af. Bij een lagere snelheid zijn weggebruikers ertoe genegen om de telefoon erbij te pakken.
- Is de gedeputeerde het met de VVD eens dat geen middelen besteed hoeven te worden aan een
- 985 onderzoek dat al gedaan is?
- Gedeputeerde **Tekin** zegt dat heer Terwal zichzelf en de gedeputeerde tekort zou doen om op basis van nieuwsberichten een motie af te doen. Het is een lastig dossier. Het college wil met een rond verhaal bij PS terugkomen. Dat kost tijd en ambtelijke inzet. Het college en de ambtelijke organisatie
- 990 nemen aangenomen moties zeer serieus. Bij de motie heeft de gedeputeerde aangegeven dat hij eind dit jaar niet redt. De gedeputeerde wil een gedegen onderzoek doen. Stikstof vormt het uitgangspunt. In het eerste kwartaal van 2020 komt het college terug naar Provinciale Staten met de resultaten.
- 995 De heer **Hollebeek** (PvdD) licht toe dat een aantal ingediende rondvragen beter op hun plek zijn bij het dossier over Wonen. Die vragen zullen schriftelijk worden gesteld. De rondvraag gaat over dassenburchten bij Anna's Hoeve in Hilversum.
- Een natuurkenner van de Vereniging tot Behoud van Anna's Hoeve (VBAH) gaf in september al aan de provincie aan dat in het te kappen gebied Monnikenberg nog een dassenburcht aanwezig was waar
- 1000 mogelijk nog dassen in zaten. De provincie ging op zoek naar de dassenburcht, maar kon deze niet vinden. Dit terwijl de VBAH meerdere malen had aangeboden de burcht in het veld aan te wijzen. De provincie weigerde dat aanbod. De natuurkenner diende daarop een handhavingsverzoek in om de wettelijk beschermde dassenburcht daadwerkelijk te beschermen. De Omgevingsdienst vond de dassenburcht waarna de bomenkap is stilgelegd. Nadien bleek dat er geen dassen meer in de burcht
- 1005 zaten, terwijl de natuurkenner zegt dat na de start van de kap nog dassenharen zijn gevonden bij de burcht. Op de site van de provincie is te lezen dat verblijfplaatsen van beschermplaatsen van beschermde dieren, als de das, zoveel mogelijk zijn verplaatst naar veilig gebied. Ook is te lezen dat om de hiervoor genoemde dassenburcht een hek is geplaatst met slechts één uitgang, met als doel dat de dieren niet meer terug kunnen keren in de burcht. Volgens de dassenwerkgroep Utrecht en 't
- 1010 Gooi echter is het omliggende gebied van het kaalgekapte leefgebied voor dassen al in gebruik door een andere clan dassen. Dat leidt tot een conflict,

Was het de provincie bekend dat er dassen in het gebied waren? Het Bureau Waardenburg heeft hierover immers in 2015 gerapporteerd. Klopt het dat de provincie het aanbod van de VBAH, om de dassenburcht aan te wijzen, weigerde? Zo ja, waarom? Waarom nam de provincie pas maatregelen om de mogelijk nog aanwezige dassen te beschermen na het handhavingsverzoek? Hoe gaat de provincie dit soort situaties voorkomen in de toekomst? Gaat de provincie bijvoorbeeld de signalen van burgers en experts in het veld eerder serieus nemen? Welke maatregelen zijn sowieso genomen om de dassen in het gebied te beschermen? Waar zijn de dassen nu? Is er onderzoek gedaan of er nog territorium is voor de uit het gekapte gebied verdreven dassen? Kunt u dit onderzoek toesturen, evenals de verleende ontheffing Wet natuurbescherming?

Gedeputeerde **Tekin** kent het gebied vanuit zijn portefeuille Natuur in de vorige Statenperiode. Bij de provincie was het bekend. De gedeputeerde verwijst naar eerdere onderzoeken van Advies- en Ingenieursbureau Tauw en Ingenieursbureau Movares. De vereniging heeft in gesprek met de provincie in oktober benoemd dat ze bereid was de dassenburcht aan te wijzen. Daarbij is door de vereniging niet duidelijk gemaakt dat om een burcht ging die niet in de onderzoeken aangegeven was. Daar ontstond dus al een misverstand. Aangenomen werd dat het om reeds bekende verblijfplaatsen van de das ging. Verblijfsplaatsen die voorafgaand aan de kapwerkzaamheden ongeschikt zouden worden gemaakt. Later bleek het om een andere burcht te gaan. Een exemplaar dat door de ecologische controleurs bij eerdere controles over het hoofd was gezien. De provincie nam pas maatregelen na het handhavingsverzoek omdat de provincie niet van het bestaan van de burcht op de hoogte was.

De provincie gaat serieus om met signalen van expert in de aanloop naar werkzaamheden. Om die reden is de provincie altijd in gesprek met de werkgroep en ook met de Dassenwerkgroep. Movares heeft een activiteitenplan opgesteld met daarin maatregelen voor het beschermen van de das tijdens het uitvoeren van bouwwerkzaamheden. Daarnaast is een faunatunnel onder de A27 aangelegd, zijn er rasters langs de A27 geplaatst en worden dassentunnels aangelegd onder sporen en infra bij de Zandheuvelweg, zodat dassen en andere dieren veilig kunnen oversteken tussen 't Gooi en de Utrechtse Heuvelrug. Om de onlangs aangetroffen burcht te compenseren wordt op landgoed Monnikenberg een kunstburcht voor dassen aangelegd. Waar de dassen nu zijn, is niet bekend. Op Monnikenberg zijn meerdere dassenburchten aanwezig. Dassen zijn zeer mobiel, weinig verstoringgevoelig en leggen 's nachts kilometers af om te foerageren. Om het gebruik van verblijfplaatsen binnen de periferie van de HOV-werkzaamheden in beeld te houden wordt gedurende het werk een monitoring uitgevoerd. Recent was in het nieuws dat het in Nederland en ook in 't Gooi goed gaat met de das. Dat is onder meer te danken aan de aanleg van faunatunnels en ecoducten in 't Gooi. De dassenpopulatie breidt zich nog steeds uit. De dieren zoeken steeds meer de nabijheid van de mens op.

Er is onderzoek gedaan naar het territorium van uit het gekapte gebied verdreven dassen. De resultaten zijn te vinden in het activiteitenplan van Movares. De gedeputeerde zal het activiteitenplan aan de commissie doen toekomen.

De heer **Hollebeek** (PvdD) heeft vernomen dat de voorzieningen die getroffen worden om de dieren te laten migreren, leiden naar een gebied dat al onder wettelijke bescherming valt en waar al andere dassen aanwezig zijn.

Gedeputeerde **Tekin** moet dit navragen. Omdat het een beschermd gebied is wil niet zeggen dat er geen ecoduct of tunnel mag worden geplaatst.

- 1060 Gedeputeerde Tekin heeft nog een rondvraag. Het college heeft de behoefte om in het eerste kwartaal van 2020 met de commissie in beslotenheid te praten over de financiën van het PMI en PMO. Het gesprek zal worden gevoerd door gedeputeerde Tekin en de gedeputeerde Financiën. De **voorzitter** concludeert dat het verzoek van het college in de agendacommissie aan de orde wordt gesteld.
- 1065 De vorige vergadering is gesproken over het Regionaal OV-Toekomstbeeld 2040 Noord-Holland en Flevoland. De gedeputeerde biedt de commissieleden het naslagwerk 'Kansrijke noodzaak-Schaalsprong naar het mobiliteitssysteem van morgen' aan. Het eerste exemplaar wordt door gedeputeerde Tekin overhandigt aan de voorzitter.
De voorzitter neemt het boekje in ontvangst. Namens de commissie bedankt hij de gedeputeerde.
- 1070
8. C-agenda Mobiliteit
- 8a. Mobiliteit Brief Tweede brug Dubbeldorp
- 8b. Mobiliteit; Brief van ASV inzake Centrale bediening bruggen
- 8c. Mobiliteit: Brief GS Eindbeeld Regionaal OV Toekomstbeeld 2040
- 1075 8d. Mobiliteit: Brief bedrijfsleven maakt zich zorgen om bereikbaarheid
- 8e. Mobiliteit: Brief OV Ombudsman 3^e kwartaalrapportage en persbericht
- 8f. Mobiliteit: Brief GS aan PS inzake Bestuursovereenkomst MIRT-verkenning Corridor Amsterdam-Hoorn
- 8g. Mobiliteit: Brief GS aan PS Vaststellingsovereenkomst Project N522 Vervanging brug
- 1080 Ouderkerk a/d Amstel
- 8h. Mobiliteit: Brief GS aan PS inzake Regionaal OV Toekomstbeeld 2040 voor heel Noord-Holland en Flevoland
9. C-agenda Financiën
- 9a. Voordracht laatste begrotingswijziging 2019
- 1085 10. C-agenda Algemeen
- 10a. Auditopvolging: Brief GS aan PS
11. Sluiting
- 1090 De **voorzitter** bedankt eenieder voor zijn of haar bijdrage aan de vergadering. De commissieleden zien elkaar weer op 12 december bij de Masterclass Bereikbaarheid.
- De vergadering wordt om 21.20 uur gesloten.